

BEROEPS- BELANGEN

Wegens de aan haar ten grondslag liggende principes vestigen wij de bijzondere aandacht onzer lezers op onderstaande beslissing. Wij hopen, dat in een volgend nummer gelegenheid kan worden gevonden hierop nog nader in te gaan. RED.

TUCHTRECHT

Het Centraal Medisch Tuchtcollege te 's-Gravenhage heeft de volgende beslissing gegeven betreffende de klacht van:

X., tandarts, wonende te A.,
en
Y., tandarts, wonende te A.,
tegen
Z., tandarts, wonende te A.

Het Centraal Medisch Tuchtcollege:

Gezien de stukken;

Gehoord de klagers X. en Y., terwijl de persoon over wien geklaagd is, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet ter terechtzitting in hooger beroep is verschenen, doch bericht van verhindering heeft gezonden;

Overwegende, dat klagers zich bij schrijven, ingekomen 6 Maart 1937 hebben gewend tot het Medisch Tuchtcollege te Eindhoven met een klacht tegen Z., tandarts, wonende te A., voorzoover ten deze van belang inhoudende:

„dat sinds September 1936 zich te A. heeft gevestigd Z., tandarts, die aldaar de practijk uitoefent onder den naam van „Tandheelkunde en Techniek” en A...’s Tandheelkundig Instituut voor de Volksklasse;

dat genoemde Z. regelmatig door adverteeren de aandacht van het publiek op zich vestigt;

dat toch in de te A. uitgegeven en verschijnende A...sche Courant van ... telkens een advertentie van onderstaanden inhoud was opgenomen:

„A...’s Tandheelkundig Instituut”
VOOR DE VOLKSKLASSE
Spreekuren dagelijks
..... A.

dat klagers een exemplaar van de „A...sche Courant” van ...

waarin bovenstaande advertentie opgenomen, aan Uw College overleggen;

dat klagers mede aan Uw College overleggen een vijftal photo's aan de achterzijde gemerkt I tot V, aangevende de diverse borden, waarmede Z, voornoemd meent de aandacht van het publiek op zich te moeten vestigen;

dat nu Z, voornoemd door het plaatsen, althans doen plaatsen of dulden van deze advertenties en borden zich naar de meening van klagers schuldig maakt aan handelingen, die het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

dat deze advertenties en borden nu wel geen opgave van tarieven inhouden, doch in ieder geval niet vermelden den naam van den Heer Z., zoomede zijn aanduiding als tandarts, zoodat dus het publiek in volledige onzekerheid wordt gelaten omtrent den persoon, die het instituut drijft en daarvoor de verantwoordelijkheid moet dragen;

dat deze wijze van naamloos adverteeren en publiciteit geven als ten eenenmale onjuist dient te worden verworpen, en voornoemde Z., door zich daaraan schuldig te maken het vertrouwen in, en den eer van den stand der tandartsen ondermijnt;

dat bovendien het regelmatig adverteeren op zich zelf reeds een handeling is, waarvan een tandarts zich heeft te onthouden een stelregel mede aangenomen door de „Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der tandheekkunde” in haar codex voor beroepsethiek;

dat daarnaast ook de wijze van reclame geenszins de toets van een redelijke critiek kan doorstaan, vermits, waar in het algemeen één bord van bescheiden omvang en vorm als toelaatbaar is te achten, deze aankondigingen, die behalve naast de deur, zoowel aan de voorzijde als aan de beide zijanten van het balcon zijn aangebracht, in ieder geval niet correspondeeren met de te A. onder tandartsen heerschende gewoonten;

dat deze borden, die het karakter van schreeuwerige en opvallende reclame hebben, dan ook, naar de meening van klager in strijd zijn met de in den kring der tandartsen in acht te nemen normen van moraal en fatsoen en als zoodanig evenzeer geacht kunnen worden het vertrouwen in en de eer van die stand te ondermijnen;

dat klagers als tandartsen en leden der bovengenoemde maatschappij, zich gedragende naar de daar geldende regelen van standseer, rechtstreeks belang hebben bij handelingen, die door deze standseer te schaden, het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;”

dat het Medisch Tuchtcollege te Eindhoven voormelde klacht heeft afgewezen bij beslissing van 15 Mei 1937, voorzoover ten deze van belang luidende:

„*Overwegende*, dat tandarts Z. daartegen heeft aangevoerd, dat hij sedert 16 December 1936 niet meer voor eigen rekening de praktijk uitoefent, doch op dien datum zijn tandheelkundige praktijk heeft overgedaan aan zijn broer C., ten bewijze waarvan hij ter terechtzitting een stuk heeft overgelegd van den navolgenden inhoud:

D., ...

1° ondergeteekende, Z., tandarts te A. verklaart bij deze te hebben verkocht aan medeondergeteekende, C., . . . te D., zijn tandheelkundige praktijk plus installatie, gelegen aan de . . . te A. voor de som van twee duizend vier honderd gulden af te betalen binnen een jaar na heden, althans voor 1 Januari 1938.

2° ondergeteekende C. te D. verklaart bovengenoemde praktijk te hebben gekocht voor de som van twee duizend vier honderd gulden af te betalen binnen een jaar na heden, althans voor 1 Januari 1938 en verklaart tevens accoord te gaan, dat de verkooper het recht heeft deze transactie te annuleeren voor het geval de 2° ondergeteekende in gebreke zou blijven; dan echter met restitutie van het door hem afbetaalde gedeelte.

D., ...

w.g. Z.

w.g. C.

dat hij thans tegen een vaste vergoeding de behandelingen in de inrichting doet en slechts als lasthebber van den eigenaar van de inrichting de borden aan het perceel, waar deze is gevestigd en de advertenties, in de klacht bedoeld, heeft doen plaatsen;

Overwegende, dat in verband met de zich daarbij voordoende omstandigheden het college de overtuiging heeft gekregen, dat de eigendoms-overgang der tandheelkundige inrichting, ingevolge de geproduceerde acte d.d. . . . (waarvan overigens door registratie of op andere wijze de datum niet is vastgesteld), aan den broeder van tandarts Z., niet als ernstig bedoeld kan worden beschouwd, aangezien immers de feitelijke toestand volgens erkenning van tandarts Z., vóór en na dien datum geheel ongewijzigd bleef, C., die geen tandarts is, nooit te A. komt en zich in alles wat de inrichting te A. betreft, laat leiden door de adviezen van tandarts Z.;

Van meening, dat de in de klacht aangehaalde feiten derhalve mogen worden beschouwd, als komende geheel voor rekening en verantwoordelijkheid van den tandarts Z.;

Overwegende, dat deze niet ontkent zoowel de borden als de advertenties te hebben doen plaatsen;

Overwegende, dat het zeker niet getuigt van een hooge waardeering van zijn eigen door studie en opleiding verkregen bevoegdheid van

tandarts, indien tandarts Z. in zijn advertenties als het ware schuilt, achter een naam voor zijn inrichting, waaruit voor het publiek niet blijkt, dat daar door een tandarts de verantwoordelijkheid wordt gedragen;

Overwegende, dat ook de aangebrachte borden naar het oordeel van het college niet een gepaste bescheidenheid vertoonen;

Overwegende, dat echter het publiek, door het weglaten van den persoonsnaam of van iedere andere aanduiding waardoor dit kan zien, dat in dat perceel, waaraan zich die borden bevinden en dat in die inrichting, waarover wordt geadverteerd, een tandarts zijn praktijk uitoefent, niet noodzakelijk behoeft te weten, dat de misleiding, voorzoover in borden en advertenties aanwezig, uitgaat van een tandarts;

Van oordeel, dat daarom door deze handelingen het vertrouwen in den stand der tandartsen niet zal worden ondermijnd;

Beslist, dat de tandarts Z. zich door de gedragingen in de klacht genoemd, niet heeft schuldig gemaakt aan handelingen, welke aanleiding kunnen geven tot oplegging van een der maatregelen als bedoeld in artikel 5 van de wet van 2 Juli 1928 s. 222;"

dat klagers, die van deze afwijzende beslissing bericht ontvingen bij schrijven van 5 Juni 1937, daartegen tijdig, immers bij beroepschrift ingekomen 30 Juni 1937 bij het Centraal Medisch Tuchtcollege in hooger beroep zijn gekomen, en in dat beroepschrift en voorts mondeling ter terechtzitting hun bezwaren tegen de bestreden beslissing hebben uiteengezet;

Overwegende, dat de in de oorspronkelijke klacht gestelde feiten door de overgelegde stukken en door de erkenning van den tandarts Z. ter terechtzitting in eersten aanleg vaststaan;

dat het Centraal Medisch Tuchtcollege het dan ook in dit geval mogelijk acht een beslissing te geven op het door klagers ingesteld hooger beroep, zonder den tandarts Z., die op de aan hem gezonden oproeping niet is verschenen, te hooren;

Overwegende, dat het Centraal Medisch Tuchtcollege met klagers van oordeel is, dat klagers in dit geval als rechtstreeks belanghebbenden bij het onderwerp der klacht kunnen worden aangemerkt, nu zij als praktiseerende tandartsen klagen over de wijze waarop een tandarts, die in de plaats waar zij de praktijk als tandarts uitoefenen, eveneens de praktijk als tandarts uitoefent, zich wendt tot het publiek;

Overwegende dat het Centraal Medisch Tuchtcollege met het College in eersten aanleg de hierbovenbedoelde acte van . . . , welke zou moeten bewijzen, dat er een overeenkomst is gesloten tusschen den tandarts Z. en zijn broeder C., wonende te D., als een schijnacte beschouwt, welke dus als niet bestaande moet worden aangemerkt, en zulks op de

gronden door het College in eersten aanleg daarvoor aangevoerd;

dat echter, zelfs indien voormelde acte niet zou zijn een schijnacte, doch inderdaad zou opleveren het bewijs van een werkelijk gesloten overeenkomst, dit geen wijziging zou brengen in de aansprakelijkheid van den tandarts Z. voor de te zijnen laste gestelde feiten, indien deze feiten zouden opleveren handelingen, welke het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

dat het immers een tandarts niet geoorloofd is werkzaam te zijn in dienst van een derde, die handelingen pleegt, waardoor het vertrouwen in den stand der tandartsen wordt ondermijnd, en een tandarts, die van zoodanige handelingen door een zoodanigen derde gepleegd, kennis draagt, maatregelen behoort te nemen om aan bedoelde handelingen terstond een einde te maken of de dienstbetrekking met dien derde behoort te verbreken;

Overwegende, dat een op tandheelkundig gebied niet deskundig persoon, die tandheelkundige hulp behoeft, in den regel niet kan beoordeelen, welke behandeling voor hem noodzakelijk is, en bij de keuze van een bepaalde behandeling dus geheel moet afgaan op hetgeen de door hem gekozen tandarts, als man van karakter en bekwaamheid, hem adviseert;

dat hieruit volgt, dat bij de keuze van een tandarts het vertrouwen in het karakter en de bekwaamheid van den tandarts tot wien men zich wendt, een belangrijke factor vormt;

dat een tandarts, die zelfstandig de praktijk als zoodanig uitoefent, dit dan ook behoort te doen onder eigen naam en niet behoort schuil te gaan onder een willekeurig opschrift op zijn deur;

dat tandarts Z. nog wel ter terechtzitting in eersten aanleg heeft opgemerkt, dat de woorden „Tandheelkunde en Techniek” door hem zijn gekozen om duidelijk te doen uitkomen, dat hij niet alleen behandelingen aan tanden verricht, doch dat ook de prothese door hem wordt geleverd, zoodat hij hiermede aan het publiek heeft willen duidelijk maken, dat men voor kunsttanden, kroon- en brugwerk zich niet tot een techniker behoeft te wenden, doch dit verweer niet opgaat, omdat in het algemeen het publiek zeer wel weet, dat deze verrichtingen ook door de tandartsen geschieden, en bovendien op geen enkele wijze uit de aan het perceel, waarin tandarts Z. de praktijk uitoefent, aangebrachte reclameborden blijkt, dat het inderdaad een tandarts is, en nog veel minder welke tandarts het is, die zich op deze wijze tot het publiek wendt;

dat dan ook het optreden van den tandarts Z., die niet onder eigen naam praktijk uitoefent, geregeld adverteert, en vier reclameborden van grooten omvang heeft doen ophangen aan het perceel, waarin hij arbeidt, er op wijst, dat tandarts Z. patiënten tracht te trekken op de wijze waarop een koopman tracht zijn omzet te vergrooten;

dat tandarts Z. aldus handelende, de juiste verhouding tusschen tandarts en patient heeft miskend, bij het publiek onjuiste voorstellingen omtrent die verhouding heeft gewekt, en daardoor het vertrouwen in den stand der tandartsen heeft ondermijnd;

dat uit het vorenstaande volgt, dat de bestreden beslissing niet in stand kan blijven;

Overwegende, dat de onderhavige beslissing met het oog op haar belang voor bekendmaking in aanmerking komt;

Rechtdoende in hooger beroep:

Vernietigt voormelde beslissing van het Medisch Tuchtcollege te Eindhoven d.d. 15 Mei 1937;

En opnieuw rechtdoende:

Verklaart, dat tandarts Z. zich heeft schuldig gemaakt aan handelingen, welke het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnen;

Past op hem den maatregel van waarschuwing toe.

Beveelt, dat deze beslissing met inachtneming van het bepaalde in art. 63 van het K.B. van 31 October 1929 S. 474 zal worden bekend gemaakt.

Verstaat dat deze bekendmaking zal geschieden door plaatsing der beslissing in de Verslagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid en door toezending van een afschrift ter publicatie in na te melden tijdschriften: aan de Redactie van het Tijdschrift voor Tandheelkunde, het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde, de Geneeskundige Gids, het Weekblad van het Recht, en de Nederlandsche Jurisprudentie.

Aldus gewezen in Raadkamer op 17 Januari 1938 door de Heeren Prof. Mr. P. J. M. Aalberse, Voorzitter, Dr. N. M. Josephus Jitta, lid-geneeskundige, J. W. Deknatel, plaatsvervangend lid-geneeskundige, en I. A. Holthaus en J. Sanders, leden-tandartsen, in tegenwoordigheid van Mr. L. Lindeboom, Secretaris.

BESLISSING VAN DEN RAAD VAN BEROEP
INZAKE EEN HANDELING IN STRIJD MET HET BELANG VAN
DE MAATSCHAPPIJ

De Raad van Beroep van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde,

Gezien het beroepschrift d.d. 10 Augustus 1937 van de leden der Maatschappij, A en B, tandartsen te X, in hun hoedanigheid van vertegenwoordigers van het bestuur der Kliniek van Xsche Tandartsen, gevestigd aldaar,

waarbij zij in beroep komen van een beslissing van den Afdeulingsraad der Afdeeling IJ, gedateerd 25 Juli 1937, gewezen naar aanleiding van een klacht van het bestuur dier Afdeeling tegen het bestuur van genoemde kliniek, ingediend op grond van het driemaal doen opnemen van een advertentie, deze kliniek betreffende, in de Xsche Courant, welk adverteeren in strijd werd geacht met de in de Maatschappij geldende regeling voor het maken van reclame door klinieken;

Gezien de beslissing van den Afdeulingsraad, waarbij op de leden van het bestuur van de Kliniek van Xsche Tandartsen is toegepast de tuchtmaatregel van *waarschuwing*, hebbende dit bestuur door het doen plaatsen van de gewraakte advertenties zich schuldig gemaakt aan een handeling in strijd met het belang van de Maatschappij;

Gelet op de toelichting bij het beroep, waarin appellanten onder meer verklaren het recht tot het plaatsen van deze advertenties te hebben ontleend aan het feit, dat het Tandheelkundig Instituut Z, eveneens te X, zich niet gehouden zou hebben aan het voorschrift der Polikliniekcommissie om in de toegestane 12 advertenties uitsluitend naam, adres en spreekuren van de polikliniek te vermelden, welke overtreding door het Afdeulingsbestuur zou zijn gedoogd en vergoelikt,

en dat appellanten van de beslissing van den Afdeulingsraad in beroep zijn gekomen wijl door deze ongelijke behandeling hun rechtsgevoel is gekrenkt;

Gehoord ter terechtzetting van den Raad van Beroep op 5 October 1937 te Utrecht namens appellanten E en B, bestuursleden der Kliniek en M en N, resp. voorzitter en 1e secretaris van de Afdeeling IJ;

Overwegende ten aanzien van de feiten,

dat bij brief van 28 December 1934 door het Dagelijksch Bestuur van de Maatschappij appellanten toestemming is verleend tot het oprichten van een polikliniek, onder verwijzing naar de voorschriften in den Codex voor Beroepsethiek inzake eventueel te maken reclame,

dat op 17 December 1936 de polikliniek-commissie der Maatschappij na ingewonnen advies bij het Afdelingsbestuur bovengenoemd, appellanten toestemming heeft verleend tot het plaatsen van maximaal 12 advertenties in dag- en 6 advertenties in weekbladen binnen den termijn van drie maanden, van welke toestemming zij, onder inachtneming van de gestelde voorwaarden inzake den te publiceeren tekst, ten volle hebben gebruik gemaakt,

dat omstreeks 8 Mei 1937 appellanten wederom drie advertenties hebben doen opnemen in een dagblad, zonder de vereischte toestemming te hebben gevraagd en verkregen, terwijl de inhoud dezer advertenties bovendien meer omvatte dan den bij een vorige gelegenheid door de Polikliniek-commissie toegestane tekst, althans daaraan niet beantwoordde;

Overwegende, dat appellanten ter verklaring van het plaatsen dezer advertenties stellen:

dat elke zakelijke publicatie in de dagbladen, hoe sober ook van inhoud, werfkracht heeft en derhalve reclame is,

dat zulks evenzeer het geval is met advertenties omtrent verhuizing, afwezigheid en praktijk — hervatting, waardoor telkens de aandacht gevestigd wordt op den betreffenden tandarts;

dat deze advertenties volgens den Codex voor Beroepsethiek oirbaar zijn, wjl zij betrekking hebben op een toestandverandering, waarvan aldus mededeeling mag worden gedaan,

dat appellanten op dienzelfden grond gerechtigd zijn van een toestandverandering, hun kliniek betreffende en bestaande in het verkrijgen van een aansluiting aan het telefoonnet, in een drietal advertenties mededeeling te doen;

Overwegende, dat appellanten, zoowel ter zitting van den Raad van Beroep als van den Afdelingsraad niet hebben verheeld, dat zij het feit dezer telefoon-aansluiting slechts hebben aangegrepen om opnieuw reclame te kunnen maken door middel van advertenties, waarvan het plaatsen hun niet was toegestaan;

Overwegende, dat, volgens den Codex voor Beroepsethiek, men zich heeft te onthouden van elken vorm van reclame, welke, gezien de in Nederland gangbare opvattingen, met het uitoefenen van het beroep van tandarts niet verenigbaar is,

dat zulks evenzeer geldt voor groepen van tandartsen, die in combina-

tie de tandheelkunde in z.g. klinieken uitoefenen, als voor den individueelen practicus;

Overwegende, dat de Maatschappij uit organisatorische overwegingen voor leden, die klinieken exploiteeren, reeds een van den norm afwijkende regeling heeft toegestaan, onder meer blijkende uit de toestemming om op gestelde voorwaarden een zeker aantal advertenties te mogen plaatsen;

Overwegende, dat de talrijke poliklinieken door hun werkwijze en de hun toegestane faciliteiten op het gebied van reclame, voor de particuliere praktijken, in het bijzonder van beginnende tandartsen, een concurrentie vormen en dat de Maatschappij deze concurrentie om redenen van rechtvaardigheid niet mag verzwaren door die tegemoetkoming, als uitzonderingsmaatregel bedoeld, te ver uit te strekken;

Overwegende, dat van de leden, ten wier behoefte deze regeling is getroffen, dan ook mag worden verwacht, dat zij loyaal en te goeder trouw medewerken aan de uitvoering der betreffende besluiten en niet trachten deze te ontduiken, gelijk appellanten hadden gezegd voornemens te zijn,

dat een beroep op de overtreding van anderen, hoe ernstig die ook zij, nimmer een motief mag zijn om de besluiten der Maatschappij op zij te zetten en zelf welbewust een soortgelijke overtreding te begaan,

dat de Maatschappij over voldoende middelen beschikt om appellanten te bevredigen, wanneer zij zich in hun rechtsgevoel geschokt achtten en dat van hen had mogen worden verwacht, dat zij deze bevrediging op reglementaire wijze hadden nagestreefd;

Overwegende, ten slotte, dat appellanten te meer gebonden zijn tot het strikt nakomen der onderwerpelijke voorschriften, omdat zij bij brief van 29 Februari 1936 aan de Polikliniek-commissie hadden medegedeeld, dat de Kliniek van Xsche Tandartsen voldoet aan alle 6 punten van het besluit der Algemeene Vergadering der Maatschappij, gehouden op 25 en 26 Januari 1936,

dat in de door die vergadering goedgekeurde voorstellen van het Hoofdbestuur inzake oprichting van poliklinieken, is bepaald, dat de te maken reclame onderworpen is aan de goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur der Maatschappij, waarbij onder de uitwerking van dat punt is bepaald, dat het aantal en de inhoud der te plaatsen advertenties de voorafgaande goedkeuring behoeven van het Dagelijksch Bestuur;

Overwegende, dat appellanten, door het plaatsen van de geïncrimineerde advertenties, waarvoor zij deze goedkeuring niet hebben verkregen, noch zelfs gevraagd, zich hebben schuldig gemaakt aan overtreding van een besluit der Maatschappij en mitsdien aan een handeling in strijd met het doel en het belang van de Maatschappij;

Overwegende ten deze, dat op verzoek van het bestuur van de Afdeling

IJ op 15 April 1937 een conferentie is gehouden met de Commissie voor Beroepsethiek ten einde te bespreken den wensch van de X-sche klinieken om op ruimere schaal reclame te mogen maken dan de Polikliniek-commissie toestaat, op welke conferentie appellanten vertegenwoordigd zijn geweest,

dat na afloop dier conferentie werd besloten tot een bijeenkomst van beide bovengenoemde commissies, welke heeft plaats gehad op 13 Mei d.a.v. om die aangelegenheid te bespreken;

Overwegende, dat appellanten het resultaat van die besprekingen niet hebben afgewacht, maar eigenmachtig op 9 Mei en daarna de gewraakte advertenties hebben doen opnemen;

Overwegende, dat hierin mag worden gezien een verzwarende omstandigheid;

Overwegende, echter, dat, hoewel appellanten in hun beroepschrift hebben blijk gegeven in hun oordeel over de hen betreffende uitspraak van den Afdeulingsraad voor dit college niet de achtung te toonen, waarop rechtsprekende colleges der Maatschappij in de uitoefening hunner functie aanspraak hebben, zij toch bij verschillende gelegenheden hebben verklaard te zijn en te willen zijn actieve leden, die voor de werkzaamheden van de Maatschappij veel belangstelling aan den dag leggen en dat de Raad van Beroep hierin voldoende aanleiding vindt om niet tot een verzwaring van het toe te passen tuchtmiddel te besluiten;

R e c h t d o e n d e :

Verklaart appellanten A en B ontvankelijk in hun beroep;

Verklaart de ten laste gelegde handeling in strijd met het belang van de Maatschappij, bewezen;

Handhaaft de uitspraak van den Afdeulingsraad IJ, waartegen beroep;

Legt appellanten, te weten: A, B, C, D, E en F, conform art. 52 van het Huishoudelijk Reglement op, binnen veertien dagen na ontvangst van deze beslissing, te betalen aan den penningmeester van het Hoofdbestuur, ieder hoofdelijk voor het geheel, des dat, indien een hunner zal hebben betaald, de anderen zullen zijn bevrijd, een bedrag van *vijftig* gulden, als vergoeding van kosten ter zake van de behandeling in hooger beroep gemaakt;

Bepaalt, dat afschrift van deze uitspraak zal worden gezonden aan appellanten, den Afdeulingsraad van de Afdeeling IJ, het Hoofdbestuur van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde en aan de redactie van het *Tijdschrift voor Tandheelkunde*, ter plaatsing zonder vermelding van namen en woonplaatsen.

Aldus gegeven den 31sten Januari 1938, door den Raad van Beroep, samengesteld uit J. S a n d e r s Ezn., voorzitter, I. A. H o l t h a u s en P. H. B u i s m a n.

UIT DE REDE DOOR DEN RECTOR MAGNIFICUS,
PROF. DR. E. LAQUEUR, BIJ DE OVERDRACHT VAN
HET RECTORAAT IN DE AULA DER AMSTERDAMSCHER
UNIVERSITEIT, UITGESPROKEN DEN
20sten SEPTEMBER 1937

„Men vergeve mij de vraag: waarvoor zijn eigenlijk *lectoren* noodig; ware het niet beter deze instelling af te schaffen? Wat zijn de objectieve redenen, dat zij instand blijft? In zoverre ik eenig begrip heb over de vakken van andere faculteiten — in onze faculteit bestaat slechts één lectoraat — komt het mij voor, dat de aan lectoren toevertrouwde vakken zelfstandig zijn en van die der andere docenten goed zijn af te scheiden. Waren zij dit niet, ook dan zou het nog geen ongeluk zijn, wanneer sommige dingen nog eens door andere docenten werden herhaald en mogelijk anders belicht.

Ik geloof dan ook niet, dat voor het voortbestaan van vele lectoraten andere redenen bestaan dan dat de *existencia causa existientiae* is. Evenmin als in andere gevallen — of er moest dan een bijzondere piëteit in het spel zijn —, mag dit een reden zijn voor de instandhouding van een instelling, vooral wanneer andere factoren voor haar afschaffing pleiten. Het sterkste tegenargument schijnt mij, dat men het door de lectoren vertegenwoordigde vak en deze zelf in een ongunstiger positie brengt dan feitelijk noodig is. Enkele lectoren ontvangen minder salaris dan hoogleeraren en in zoverre is hierin een besparing gelegen voor de gemeenschap. Dit speelt echter nauwelijks meer een rol, sinds ook hoogleeraren zooveel lager bezoldigd worden en wel zóó laag, dat een hoogleeraar met een normaal gezin, die op zijn wedde is aangewezen, zijn kinderen geen academische opleiding kan geven. Meent men de besparing, gelegen in de nog lagere bezoldiging van de lectoren niet te kunnen missen, dan make men den lector tot buitengewoon hoogleeraar. Deze ontvangt vaak nog minder salaris dan de lector. Men voert hiertegen wellicht aan, dat het verschil tusschen lecto-

ren en professoren hierdoor zou wegvallen, en de faculteiten te groot zouden worden. Mag ik vragen, wie van het eerste nadeel zouden hebben, de professoren of de lectoren? De grootte der faculteit speelt ook geen rol, omdat het aantal gevallen, waarin van haar een beslissing wordt gevraagd, vrij gering is en het voornaamste werk toch in voorbereidende commissies wordt gedaan en vaak in zgn. afdelingen wordt afgehandeld. Houdt men een vak voor belangrijk genoeg, om een zelfstandig docent daarin onderwijs te laten geven, tot directeur van een laboratorium te maken en te laten examineeren, dan heeft het toch geen zin binnen een corps van docenten — afgescheiden van salaris-groeperingen — nog andere groeperingen te handhaven, die alleen maar verschillen in rang in het leven roepen.

Men zou van de lectoren wellicht die kunnen uitzonderen en deze niet tot professoren bevorderen, voor wie het lectoraat slechts bijzaak is en die verder een ander beroep uitoefenen. Wil men absoluut afscheidingen maken, dan beperke men zich tot de in Nederland reeds bijzonder groote klove tusschen aangestelde en vrijwillige leerkrachten.

Wanneer ook in de positie van deze laatsten, de *privaat-docenten* een zekere wijziging kwam, zou ik dit voor een groot voordeel houden, mede in het belang der universiteit. Men zou dan ook alles moeten doen om de taak van den privatdocent te verlichten, hem dus beter moeten behandelen, dan nu het geval is en hem, om een voorbeeld te noemen, niet zijn hoed en jas laten ophangen op een andere plaats, dan voor de andere docent is aangewezen, zooals dit tot voor kort gewoonte was.

Ook afgezien van het decorum zou het van veel belang zijn, den pricaatdocent bewuster en intensiever in het universitaire onderwijs te betrekken.

Een tweede reden, waarom men er voor moet zorgen, de wetenschappelijke loopbaan aantrekkelijker te maken, is de behoefte aan een keurcorps van vrijwillige docenten en onderzoekers waaruit eventueel de latere professoren kunnen worden gekozen, zoodat men niet uit gebrek aan geschikte candidaten deze in het buitenland moet zoeken."
